

У К Р А Ї Н А
ІЛЛІНЕЦЬКА МІСЬКА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я №

проект

15.01.2026 року

Іллінці

72 сесія 8 скликання

Про затвердження Програми з охорони та збереження культурної спадщини Іллінецької міської територіальної громади на 2026-2028 роки

З метою забезпечення належного забезпечення охорони та збереження культурної спадщини Іллінецької міської територіальної громади, відповідно до Закону України від 08.06.2000 № 1805-III «Про охорону культурної спадщини», враховуючи рекомендації постійної комісії з питань планування фінансів і бюджету соціально-економічного розвитку територіальної громади Іллінецької міської ради 8 скликання, керуючись статтею 20 Бюджетного кодексу України, пунктом 22 частини 1 статті 26, частиною 1 статті 59, частинами 1, 2 статті 60 Закону України від 21 травня 1997 року №280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» (зі змінами), міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму з охорони та збереження культурної спадщини Іллінецької міської територіальної громади на 2026-2028 роки (далі - Програма) (додається).
2. Фінансовому управлінню Іллінецької міської ради
 - врахувати потребу в асигнуваннях на виконання Програми у 2026 році, виходячи з реальних можливостей бюджету Іллінецької міської територіальної громади та його пріоритетів
 - внести відповідні зміни до бюджету Іллінецької міської територіальної громади на 2026 рік
 - під час формування показників бюджету Іллінецької міської територіальної громади на 2027-2028 роки врахувати потребу в асигнуваннях на виконання Програми, виходячи з реальних можливостей бюджету та його пріоритетів.
3. Управлінню житлово – комунального господарства, містобудування та архітектури Іллінецької міської ради забезпечити виконання Програми.
4. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію з питань планування фінансів і бюджету соціально-економічного розвитку територіальної громади (голова комісії Жанна ВІТКОВСЬКА).

Міський голова

Володимир ЯЩУК

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням сесії Іллінецької міської ради
восьмого скликання від 15.01.2026 року
№ «Про затвердження Програми з
охорони та збереження культурної
спадщини Іллінецької міської
територіальної громади на 2026-2028
роки»

ПРОГРАМА
з охорони та збереження культурної спадщини
Іллінецької міської територіальної громади
на 2026-2028 роки

Паспорт
програми з охорони та збереження культурної спадщини Іллінецької
міської територіальної громади на 2026-2028 роки

1	Замовник Програми	Іллінецька міська рада
2	Розробники Програми	Управління культури Іллінецької міської ради Управління житлово – комунального господарства, містобудування та архітектури Іллінецької міської ради забезпечити виконання Програми
3	Відповідальний виконавець Програми	Управління житлово – комунального господарства, містобудування та архітектури Іллінецької міської ради забезпечити виконання Програми
4	Терміни реалізації Програми	2026 – 2028 рік
5	Співвиконавці (учасники) Програми	Управління культури Іллінецької міської ради Структурні підрозділи, старостинські округи Іллінецької міської територіальної громади.
6	Мета програми	Створення більш сприятливих умов для розвитку сфери охорони культурної спадщини, забезпечення належного рівня збереження та використання об’єктів культурної спадщини у суспільному житті громади.
7	Врахування принципів безбар’єрності	Облаштування засобів безперешкодного доступу для маломобільних груп на території пам’ятки не вважається порушенням режиму пам’ятки, навіть якщо це зменшує відстань до охоронюваної будівлі чи споруди. Влаштування засобів безбар’єрного

		доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп допускається і не вважається порушенням режиму охорони, якщо роботи не зачіпають несучі конструкції чи предмет охорони. Роботи зі збереження пам'яток виконуються за реставраційними нормами, а будівельні правила застосовуються лише тоді, коли вони не шкодять їх збереженню.
5	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього, тис. грн	3 654 672
	в тому числі кошти: - бюджету Іллінецької міської територіальної громади; - інших джерел фінансування	2304672 1350000
6	Очікувані результати виконання	-забезпечення удосконалення системи управління охорони об'єктів культурної спадщини на території міста; -забезпечення виконання заходів з першочергових, протиаварійних робіт щодо збереження об'єктів культурної спадщини, збереження об'єктів у процесі їх експлуатації та проведення реставраційних пам'яткоохоронних заходів; -продовження реалізації комплексної роботи з інвентаризації, обліку та паспортизації; -позитивний вплив на розвиток туристичної галузі
7	Ключові показники ефективності	охорона та збереження культурної спадщини

ПРОГРАМА
з охорони та збереження культурної спадщини
Іллінецької міської територіальної громади
на 2026-2028 роки

1. Загальні положення

Програма з охорони та збереження культурної спадщини Іллінецької міської територіальної громади на 2026-2028 роки (далі – Програма) є відкритою, що передбачає внесення до неї змін і доповнень, виходячи з реалій розвитку економіки Іллінецької міської територіальної громади, наявності фінансових та інших видів ресурсів.

Державне управління в сфері охорони культурної спадщини на території Іллінецької міської територіальної громади здійснюється центральним та спеціальними органами охорони культурної спадщини Вінницької обласної військової адміністрації.

Управління житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури Іллінецької міської ради здійснює повноваження в частині визначених законом для органів місцевого самоврядування та делегованих вищим органом охорони (рішення 63 сесії Іллінецької міської ради від 07.05.2025 року №1779 «Про спеціально уповноважений орган охорони культурної спадщини», рішення 65 сесії Іллінецької міської ради 8 скликання від 17.07.2025 року №2013 «Про внесення змін та затвердження Положення про Управління житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури Іллінецької міської ради в новій редакції», наказ Вінницької обласної військової адміністрації «Про делегування Департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради повноважень щодо укладення охоронних договорів на пам'ятки місцевого значення та щойно виявлені об'єкти культурної спадщини» від 01.05.2025 р. №227).

Головними завданнями, за умови набуття нових повноважень, є формування процесів та алгоритмів роботи, інституалізація, формування статистичних та облікових матеріалів, дослідження та моніторинг об'єктів культурної спадщини.

Сфера охорони культурної спадщини у Іллінецькій міській територіальній громаді характеризується наявністю значного історико-культурного потенціалу, проте має низку системних проблем, які потребують комплексного розв'язання.

Станом на 2026 рік на території Іллінецької громади знаходяться 183 пам'яток, в тому числі: археології – 110, історії – 45, монументального мистецтва – 2, містобудування – 26. Значна частина перебуває у незадовільному стані.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 № 1228 «Про затвердження Списку історичних населених місць України» з метою захисту традиційного характеру середовища населених місць України, на виконання статті 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини» затверджено Список історичних населених місць України, в якому зазначено місто Іллінці.

Згідно з Законом України «Про охорону культурної спадщини» традиційний характер середовища є історично успадкованим виглядом та об'ємно-просторовою структурою історичного населеного місця, таким чином, формуючи міське середовище як ландшафт колективної пам'яті.

Головною характеристикою історичного населеного місця є збереження традиційної планувальної структури, відповідного культурного, історичного та архітектурного середовища.

Окремої уваги, вивчення, збереження потребують археологічні пам'ятки. Археологічна спадщина є надзвичайно вразливим пластом культурної спадщини громади, що регулюється окремим Законом України «Про охорону археологічної спадщини».

Відповідно до законодавства України, пам'ятки археології мають особливий правовий статус державної власності, регулюються окремими нормами охоронного, містобудівного та наукового права, а також включають унікальні вимоги до наукового супроводу.

На відміну від інших видів спадщини, археологічні об'єкти зазвичай не мають видимих наземних форм, що ускладнює їх ідентифікацію та підвищує ризики втрат унаслідок забудови чи несанкціонованих втручань. Визначення охоронних зон потребує спеціалізованих досліджень (георадарне сканування, розвідки та шурфування, тощо), а процедури включення таких об'єктів до обліку є більш складними й вимагають археологічної експертизи.

Суттєвою проблемою залишається складність процедур погодження ремонтних чи реставраційних робіт, укладення охоронних договорів і внесення змін до них.

Ще однією вагомою проблемою є прогалини у сфері обліку та моніторингу стану пам'яток: відсутня повна електронна база об'єктів, інтеграція з національними реєстрами перебуває на початковій стадії, бракує інструментів геоприв'язки та публічних відкритих реєстрів. Це унеможливорює прозорість і контроль за збереженням спадщини та знижує залучення громади до цього процесу.

У результаті виникає ситуація, коли формально система охорони спадщини існує, але фактично вона не забезпечує належного рівня збереження та інтеграції культурних цінностей у розвиток міського середовища. Для подолання цих викликів необхідна модернізація інструментів охорони спадщини на місцевому рівні, цифровізація процесів, залучення громади, а також посилення ролі органів місцевого самоврядування у практичній реалізації законодавчих норм.

Головною візією Програми є впорядкування та структуризація процесів збереження і ревіталізації історичного ландшафту шляхом науково обґрунтованих археологічних та пам'яткоохоронних досліджень, що спрямовані на збереження традиційного характеру середовища та формування цілісної культурної ідентичності Іллінецької міської територіальної громади.

2. Визначення напрямку

На місцевому рівні. Необхідність розроблення цільової програми Іллінецької міської територіальної громади обумовлена появою нових

повноважень та необхідності прийняття спеціаліста з охорони культурної спадщини, потребою у створенні системного, комплексного та ефективного інструменту охорони культурної спадщини на місцевому рівні, який дозволить зберегти унікальну історико-культурну ідентичність.

На обласному рівні. Відповідно до чинної Програми охорони та збереження культурної спадщини Вінницької області на 2023-2027 роки, затвердженої рішенням сесії Вінницької обласної ради 8 скликання, загальною проблематикою також визначено наступне:

- відсутність облікової документації на пам'ятки культурної спадщини не дає змогу отримати більш повну і достовірну інформацію про них, а також запровадити електронну форму збереження та надання інформації, що відповідатиме вимогам міжнародних конвенцій з охорони культурної спадщини стосовно доступності інформації про об'єкти культурної спадщини.
- стан використання земель історико-культурного призначення потребує постійного моніторингу та контролю.

Нагальною потребою є визначення території пам'яток археології, для яких необхідно виготовлення облікової документації, складовою якої є технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж території пам'ятки. Межі та режими використання території пам'ятки визначаються науково-проектною документацією, що складається за результатами проведених досліджень

Таким чином, визначена у програмі проблема є актуальною, зафіксованою у стратегічних документах, і потребує реалізації через вирішення ключових проблем:

- відсутність системного моніторингу стану пам'яток;
- низький рівень обліку та цифровізації даних про об'єкти;
- недостатню кількість охоронних договорів із власниками;
- обмежене фінансування реставраційних та консерваційних робіт;
- слабку інтеграцію спадщини у містобудівну політику;
- недостатній рівень залучення громадськості та власників пам'яток до процесів охорони;
- потребу у методичному та інформаційному забезпеченні.

3. Мета цільової програми

Метою Програми є забезпечення збереження, належного використання та популяризації культурної спадщини Іллінецької МТГ шляхом створення ефективної системи управління, фінансування та залучення громади протягом 2026–2028 років.

Досягнення мети передбачає:

- підвищення рівня захищеності об'єктів культурної спадщини від руйнування та втрат;
- забезпечення актуального та доступного обліку пам'яток із використанням сучасних цифрових інструментів;
- створення дієвої системи моніторингу стану пам'яток та контролю за виконанням охоронних заходів;
- посилення правозастосування у сфері охорони культурної спадщини та підвищення відповідальності власників і користувачів;

- розвиток методичної, освітньої та інформаційної діяльності, спрямованої на формування у громади усвідомленого ставлення до культурної спадщини;
- інтеграцію питань збереження культурної спадщини у стратегічні та просторові документи розвитку Іллінецької міської територіальної громади.

Таким чином, реалізація програми має забезпечити системність, прозорість та ефективність пам'яткоохоронної діяльності, формулюючи структуру охорони культурної спадщини як важливу складову сталого розвитку міста та громади.

4. Пріоритетні завдання цільової програми

Пріоритетними завданнями цільової Програми є конкретні напрями діяльності, що заплановані до реалізації протягом 2026-2028 років та забезпечать досягнення мети Програми через конкретні дії, визначені напрямами діяльності і заходами/проєктами цільової Програми. При цьому, пріоритетними слід вважати завдання, скеровані на виконання стратегічних проєктів, визначених у Стратегії розвитку Іллінецької міської територіальної громади та у Програмі соціально-економічного розвитку Іллінецької МТГ.

З метою реалізації Програми визначаються такі пріоритетні завдання:

1. Становлення та стратегічний розвиток системи охорони культурної спадщини – створення дієвої інституційної бази, нормативних механізмів та управлінських інструментів для ефективного захисту спадщини на місцевому рівні.
2. Забезпечення збереження та раціонального використання об'єктів культурної спадщини – проведення обліку, моніторингу, реставрації та пристосування пам'яток з урахуванням їхньої цінності й потенціалу для сучасного використання.
3. Формування культури збереження та залучення громади до охорони культурної спадщини – розвиток просвітницьких ініціатив, популяризація спадщини й активне залучення громадян та організацій до спільної відповідальності за її охорону.

Виконання наведених завдань забезпечуватиме досягнення мети Програми, сприятиме збереженню історико-культурної ідентичності та відповідатиме стратегічним пріоритетам, визначеним у Стратегії розвитку Іллінецької міської територіальної громади та у Програмі соціально-економічного розвитку Іллінецької МТГ.

5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки та етапи виконання цільової програми

Для ефективного вирішення проблем у сфері збереження культурної спадщини Іллінецької міської територіальної громади у 2026–2028 роках пропонується реалізація таких шляхів і засобів:

Організаційно-правові засоби полягають у створенні зрозумілої та стабільної системи регулювання відносин у сфері спадщини. Це означає впорядкування взаємодії з власниками пам'яток через укладення охоронних договорів, розробку локальних нормативів та методичних документів, а також забезпечення регулярного контролю за дотриманням вимог. Головний ефект

від цього напрямку – підвищення правової відповідальності та зменшення кількості порушень: укладення охоронних договорів з власниками та користувачами об'єктів культурної спадщини; розробка та впровадження локальних нормативів (порядки, регламенти, методики); забезпечення системного контролю за використанням об'єктів спадщини шляхом моніторингу та виїзних перевірок.

Інформаційно-аналітичні засоби спрямовані на цифровізацію обліку та моніторингу. Йдеться не лише про створення електронного архіву даних і відкритих карт, але й про впровадження сучасних інструментів аналізу стану пам'яток. Це дозволить швидко реагувати на загрози, прогнозувати ризики втрат та приймати зважені управлінські рішення: створення та постійне оновлення електронної бази даних об'єктів спадщини; формування відкритих наборів даних; проведення інвентаризації та паспортизації об'єктів, особливо тих, що перебувають у зоні ризику.

Методичні та освітні засоби акцентують на людському факторі. Власники, користувачі та громада часто не мають достатніх знань для правильного догляду чи використання об'єктів культурної спадщини. Розробка методичних рекомендацій, проведення навчальних заходів та консультацій допоможе підвищити компетентність усіх залучених сторін і сформує нову культуру дбайливого ставлення до спадщини: розробка методичних рекомендацій для власників та користувачів; надання консультаційної підтримки щодо правового режиму використання пам'яток; організація тренінгів, публічних заходів та освітніх кампаній для громади.

Просторово-планувальні засоби дозволяють поєднати охорону спадщини з розвитком міського середовища. Інтеграція даних про пам'ятки до містобудівної документації (генеральних планів, ДПТ, історико-архітектурних опорних планів) забезпечить врахування охоронних зон та історичних ареалів під час планування нової забудови. Це запобігатиме хаотичному розвитку і допоможе зберегти автентичний вигляд міста: інтеграція даних про об'єкти спадщини до документації з просторового планування; врахування історичних ареалів та охоронних зон при розробці ДПТ, ГП та ІАОП; впровадження принципів сталого розвитку та ревіталізації у міському середовищі.

Фінансово-економічні засоби є базовим підґрунтям для реалізації всієї програми. Вони передбачають багатоканальне фінансування – з міського та державного бюджетів, за рахунок грантових програм, партнерських ініціатив і приватних інвестицій. Запровадження механізмів співфінансування дозволить розподілити відповідальність між містом та власниками пам'яток і збільшить кількість відновлених об'єктів: залучення коштів міського та державного бюджетів, а також грантових і партнерських програм; підтримка проектів ревіталізації та реставрації пам'яток; впровадження механізмів співфінансування з власниками та інвесторами.

Програма має комплексний характер: кожен із п'яти шляхів (організаційно-правовий, інформаційно-аналітичний, методичний, просторово-планувальний та фінансово-економічний) відповідає конкретним показникам виконання та розгортається у визначеній часовій перспективі.

Програма реалізується протягом 2026–2028 років у три основні етапи:

Шляхи та засоби	2026 – організаційно-підготовчий етап	2027 – інтеграція та масштабування	2028 – узагальнення та закріплення
<i>Організаційно-правові</i>	Робота з укладенням охоронних договорів з ключовими власниками.	Розширення практики укладання договорів.	Охоплення більшої кількості об'єктів.
<i>Інформаційно-аналітичні</i>	Робота електронної бази та перших відкритих даних.	Інтеграція з національними реєстрами, геоприв'язка.	Цифровізація, автоматизація довідок.
<i>Методичні та освітні</i>	Розробка базових методичних рекомендацій. Проведення консультацій.	Розширення форматів консультування.	Системність, співпраця з партнерами.
<i>Просторово-планувальні</i>	Дослідження просторів та охоронних зон. Підготовка даних для стратегування.	Включення даних у просторове планування.	Закріплення у нових ДПТ/ГП, застосування на практиці.
<i>Фінансово-економічні</i>	Залучення міського бюджету та перших грантів. Створення програми співфінансувань Проведення протиаварійних та реставраційних робіт на пріоритетних об'єктах.	Залучення міського бюджету та грантів. Впровадження програми співфінансувань Проведення протиаварійних та реставраційних робіт на пріоритетних об'єктах.	Залучення міського бюджету та грантів. Впровадження програми співфінансувань Проведення протиаварійних та реставраційних робіт на пріоритетних об'єктах. Співфінансування з інвесторами та міжнародними партнерами.

Таким чином, ключовими показниками Програми слід вважати:

- кількість укладених охоронних договорів;
- частка об'єктів, включених до електронного архіву даних та відкритих реєстрів;
- кількість проведених реставраційних та протиаварійних заходів;
- кількість методичних рекомендацій і консультацій, наданих власникам та користувачам;
- рівень інтеграції охоронних зон у містобудівну документацію;
- показники залучення громади (участь у заходах, інформаційні охоплення).

Реалізація програми дасть змогу усунути ключові причини проблем у сфері охорони спадщини, забезпечити її збереження та інтеграцію в розвиток міського середовища.

6. Заходи
Програми з охорони та збереження культурної спадщини
Іллінецької міської територіальної громади на 2026-2028 роки

Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів/ проєктів Програми	Термін виконання заходу/ проєкту	Виконавці/ замовники	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування				
					Всього, тис. грн (потреба)	За роками виконання, тис. грн			Очікуваний результат
						2026	2027	2028	
1	2	3	4	5	6	7	8		9
Розділ 1. Археологічна, архітектурна, містобудівна, історична, монументальна, ландшафтна, садово-паркова та науково-технічна спадщина									
Завдання 1. Становлення та стратегічний розвиток охорони культурної спадщини									
1.1.Створення алгоритмів роботи спеціаліста з пам'ятко-охоронної роботи	1.1.1.Запровадження комплексного регламенту роботи з археологічною спадщиною та взаємодії із забудовниками	2026-2028	Управління ЖКГ, містобудування та архітектури ІМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	Забезпечено чіткий порядок взаємодії, скорочено кількість випадків неузгоджених втручань
1.2.Стратегічне планування	1.2.1.Розробка стратегії розвитку історичного середовища Іллінецької міської територіальної громади	2027-2028			-	-	-	-	визначені пріоритетні напрями та індикатори розвитку
1.3.Створення електронного архіву даних пам'яток археології	1.3.1.Оцифрування матеріалів облікової документації та звітів попередніх археологічних досліджень.	2026-2028			-	-	-	-	швидка ідентифікація пам'яток та територій з археологічною цінністю
	1.3.2.Ведення електронного архіву даних	2026-2028			-	-	-	-	

	1.3.3.Публікація відкритих даних	2026-2028			-	-	-	-	
1.4.Налагодження співпраці з археологічними установами	1.4.1.Заклучення меморандуму взаємодії щодо співпраці в пам'ятко охоронній галузі з профільною освітньою установою	2027-2028			-	-	-	-	Забезпечено науковий супровід усіх рішень у сфері археології
	1.4.2.Організація спільних експедицій на території громади	2026-2028			-	-	-	-	
Завдання 2. Забезпечення збереження та раціонального використання об'єктів культурної спадщини									
2.1.Облік та моніторинг стану об'єктів	2.1.1.Проведення польових обстежень, періодичного моніторингу археологічних пам'яток, об'єктів культурної спадщини	2026-2028	Управління ЖКГ, містобудування та архітектури ІМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	Задokumentовано та збережено знахідки, зафіксовано зміни й передбачено випадки руйнувань
	2.1.2.Виготовлення облікової документації на ново виявлені об'єкти культурної спадщини для подальшого занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.	2026	власники (користувачі орендарі об'єктів)	Кошти місцевий бюджет	50,000	50,000	-	-	
	2.1.3. виготовлення облікової документації на пам'ятки археології національного значення Городище IX-XIII ст с.Жорнище, Городище IX-XIII ст с.Пархомівка	2026-2027	Управління ЖКГ, містобудування та архітектури ІМР	Кошти місцевий бюджет	50,000	-	50,000	-	
	2.1.4. виготовлення облікової документації на пам'ятки археології місцевого значення	2027-2028	Управління ЖКГ, містобудування та архітектури ІМР, власники (користувачі ² орендарі	Кошти місцевий бюджет	150,000	50,000	50,000	50,000	
				Інші кошти	600,000	200,00	200,00	200,00	

			об'єктів)						
	2.1.5. виготовлення облікової документації на пам'ятки історії, монументального мистецтва, архітектури місцевого значення.	2026-2028	Управління ЖКГ, містобудування та архітектури ІМР, власники (користувачі орендарі об'єктів)	Кошти місцевий бюджет	150,000	50,000	50.000	50.000	
				Інші кошти	600.000	200.00	200.00	200.00	
2.2. Рациональне використання та інтеграція у міське середовище	2.2.1. Розробка концептуальних рішень розвитку об'єктів культурної спадщини та їх територій	2026-2028	Управління ЖКГ, містобудування та архітектури ІМР	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	визначені впроваджені візії та конкретні заходи щодо використання об'єктів культурної спадщини
	2.2.2. Виготовлення науково-проектної документації на Стіну пам'яті полеглих за Україну, м. Іллінці, вул. Хлібна	2026	Управління ЖКГ, містобудування та архітектури ІМР, КП «Добробут»	Кошти місцевий бюджет	73,000	73,000	-	-	
	2.2.3 Ремонт-реставраційні роботи покрівлі пам'ятки місцевого значення «Будинок Манова» поч. XX ст. М. Іллінці вул. Соборна, 13	2026	Управління ЖКГ, містобудування та архітектури ІМР, управління культури ІМР	Кошти місцевий бюджет	1831672,0	1831672,0	-	-	
Завдання 3. Формування культури збереження та залучення громади до охорони культурної спадщини									

3.1.Проведення просвітницьких та інтерпретаційних кампаній про значення археології	3.1.1.Розробка інтерпретаційних стендів на місцях археологічних зон та проведених досліджень.	2026-2028	Управління ЖКГ, містобудування та архітектури ІМР, власники (користувачі, орендарі об'єктів)	не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	сформовано позитивне ставлення до збереження археологічних об'єктів
	3.1.2. Розміщення охоронних дошок єдиного зразка для об'єктів культурної спадщини (історії, монументального мистецтва, архітектури, містобудування, природи (ландшафту), науки та техніки) та охоронних знаків на пам'ятках археології	2026-2028		Інші кошти	150,000	50,000	50,000	50,000	
3.2.Запровадження механізмів залучення громадян до дослідження археологічних територій	3.2.1.Створення інформаційних буклетів для власників землі з алгоритмами дій при випадкових знахідках.	2026-2028		не потребує додаткового фінансування	-	-	-	-	Громада стала активним учасником процесу збереження
3.3. Комунікації та публічне інформування	3.3.1.Ведення соцмереж матеріалів в засобах масової інформації та публікація	2026-2028			-	-	-	-	реалізована системна інформаційна політика у сфері спадщини
3.4.Громадська участь та співпраця з ініціативами	3.4.1.Проведення засідань консультативно-дорадчого органу	2026-2028			-	-	-	-	збільшення кількості громадських ініціатив та ступеню залучення мешканців
	3.4.2.Проведення громадських обговорень та консультацій з мешканцями щодо використання і ревіталізації пам'яток	2026-2028			-	-	-	-	
3.5.Методичне та інформаційне забезпечення власників і	3.5.1.Консультаційна підтримка власників	2026-2028	4	-	-	-	-	-	підвищено рівень збереженості пам'яток завдяки правильному користуванню

користувачів									
	Всього:				3654672	2504672	600000	550000	
	в тому числі : місцевий бюджет				2304672	2054672	150000	100000	
	Інші кошти				1350000	450000	450000	450000	